

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunta

Kokous 20, 2/2023

PÖYTÄKIRJA

Aika 23.5.2023 klo 12:30 – 15:30

Paikka Etelä-Suomen aluehallintovirasto (Teams-kokous)

Jäsenet ja (varajäsenet)

Outi Vainio, puheenjohtaja, Helsingin yliopisto
(Eero Lehtonen, varapuheenjohtaja, Helsingin yliopisto, emeritus)

Raimo Tuominen, Helsingin yliopisto: tieteellinen tutkimus ja opetus
(Petra Sipilä, Turun yliopisto)

Esa Hohtola, Oulun yliopisto, emeritus: tieteellinen tutkimus ja opetus
(Joni Mäki, Oulun yliopisto)

Kristiina Haasio, Orion Oyj, emerita: teollisuus
(Jukka Puoliväli, Charles River DRS Finland)

Emrah Yatkin, Turun yliopisto: eläinten hoito ja eläimille tehtävät toimenpiteet
(Niina Kemppinen, Helsingin yliopisto)

Anna Meller, Helsingin yliopisto: eläinlääketieteellinen asiantuntemus
(Lasse Saloranta, Orion Oyj)

Heidi Kivekäs, Animalia ry: vapaaehtoinen eläinsuojelutyö
(Maria Lindqvist, Suomen eläinsuojeluyhdistysten liitto ry)

Tuula Heinonen, FICAM: vaihtoehtoiset menetelmät
(Jukka Pakkanen, Fimea)

Matti Viluksela, Itä-Suomen yliopisto: vaihtoehtoiset menetelmät
(Teija Oinonen, Orion Oyj)

Hanna-Marja Voipio, Oulun yliopisto: eläinten hyvinvointia koskeva tutkimus
(Satu Mering, Experimentica Oy)

Paula Hirsjärvi: eläinten pidon etiikka tai yhteiskuntatieteellinen tutkimus
(Saara Reiman)

Tapani Parviainen, Etelä-Suomen aluehallintovirasto ESAVI
(Eila Kaliste, Etelä-Suomen aluehallintovirasto)

Tiina Pullola, pysyvä asiantuntija, Maa- ja metsätalousministeriö
Saara Kupsala, eläinsuojeluasiamies, pysyvä asiantuntija, Ruokavirasto

Satu Raussi, Eläinten hyvinvointikeskus
Tiina Kauppinen, Eläinten hyvinvointikeskus

Eila Kaliste, sihteeri, Etelä-Suomen aluehallintovirasto ESAVI

Jakelu Neuvottelukunta, Eläinten hyvinvointikeskus, eläinsuojeluasiamies

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunta

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen kello 12.30.

2. Edellisen pöytäkirjan hyväksyminen

Pöytäkirja on ollut kommentoitavana TOKES-työtilassa. Hyväksyttiin.

3. Ministeriön terveiset

Tiina Pullola kertoi EU komission jäsenvaltioiden yhteyspisteiden tapaamisen asioista:

- Komissio kävi läpi jäsenvaltioiden kanssa eläinperäisten vasta-aineiden tuottamisen syitä. Jatkossa eläinten käyttöä tähän tarkoituksiin seurataan käyttötarkoituksen ja muihin menetelmiin siirtymisen suhteen.
- Eläinsuojelujärjestöjen esityksenä hiirten pakotettu uinti -testin soveltumattomuus masennuksen tutkimiseen nykytutkimuksen valossa.
- Ajankohtaisia komissiolta:
 - o direktiivin liitteet III ja IV päivitetään koskien seeprakalojen pitoa ja lopetusta sekä varpuslintujen pitoa. SHEER on tuottanut Opinion-dokumentin, joka parhaillaan [lausuntokierroksella](#) 12.6.2023 saakka
 - o komissio on laatimassa vastausta EU-kansalaisaloitteeseen (kosmetiikan kiellon täytäntöönpano ym.)
 - o Education&Training -ohjeistus päivitetään. Työryhmän työskentely alkanee 2024.
 - o Jäsenvaltioille tulossa jatkuvaa kouluttautumista (CPD) koskeva kysely, tarkoituksena tuottaa ohjeistusta: mitä tällä tarkoitetaan, mitä koulutusta hyväksytään koulutukseksi.
 - o EURL ECVAM tekemässä katsausta sydän- ja verisuonitautien tutkimuksessa käytettävistä menetelmistä julkaistujen yleistajuisten tiivistelmien pohjalta
 - o Kansallisten komiteoiden tapaaminen ollut Puolan järjestämänä. Puheenjohtaja osallistui Suomesta.

4. 3R-periaatteen edistäminen: Fin3R-toiminta

Fin3R-johtokunnan puheenjohtajana toimii Eero Lehtonen. Mikko Airavaara kertoi toiminnasta:

- 2022 joulukuussa järjestetty symposium Improving the quality and translatability of biomedical research through 3R principles
- 2023 järjestetty useita webinaareja Refinement-teemalla, tulossa 2 pv työpaja, aiheena systematic review & meta-analyysi eläinkokeiden

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunta

vähentämisen keinoina, tulossa Replacement-työpaja elokuussa uusista korvaavista menetelmistä, tehty asenteita kartoittava kysely eläinkokeisiin liittyvistä mielipiteistä

- Reetta Hinttala, Vootele Voikar ja Merja Voutilainen parhaillaan tapaamassa MEP Sirpa Pietikäistä EU-kansalaisaloitteeseen liittyen
- suunniteltu 2023 koulutuspäiviä 6.-7.11., jossa mukana kaikki 3 R, muun muassa power analysis -työpaja.

Airavaara esitti kysymyksen Tokesille: Kuinka 3R on kehittynyt Suomessa verrattuna kansainväliseen tasoon? Miten 3R-työtä olisi hyvä jatkossa tehdä, jatkaen koulutus- ym. tilaisuuksien järjestämistä vai muuten, pitäisikö pyrkiä tavoitteellisempaan toimintaan?

Keskustelu:

Kannatettiin tavoitteellisuutta lähtien yhteisestä pohdinnasta sen suhteen, miten asioiden Suomessa halutaan kehittyvän. Suomalaista toimintaa ja kehitystä tulisi arvioida verraten kansainväliseen kehitykseen. Jos halutaan parantaa laatua, löytyykö siihen resurssit ja mistä ne tulee? Ministeriöllä on nykytilanteessa paineita leikata erilaisten toimintojen rahoitusta.

Todettiin teeman liittyvän vahvasti Tokesin toimintaan, jonka tehtävänä on seurata ja edistää 3R-kehitystä Suomessa. Asetettiin ryhmä pohtimaan, miten seurantaa ja vertailua muihin maihin voisi tehdä: vetäjänä Hanna-Marja Voipio, Mikko Airavaara, Saara Kupsala, Tiina Pullola, Vootele Voikar.

Todettiin Tokes-toiminnan alkaessa tehty 3R-kysely, jossa nousi esiin toive koulutuksesta. Tämän pohjalta toiminta on suuntautunut koulutukseen ja FIN3R-keskuksen perustamiseen.

5. Eläinperäisten vasta-aineiden käytön vähentäminen: kannanoton viimeistely.

Aiheesta on päätetty tehdä kannanotto, joka toimisi kansallisena suosituksena. Tokes-jäsenet ovat kommentoineet 7.12.2022 esitettyä luonnosta. Luonnoksesta on 2 versiota: pitempi alkuperäinen, jossa on mukana kommentit, sekä lyhennetty versio. Aiemmin on sovittu tehtävän lyhyehkö, 2-3 sivun pituinen teksti vasta-aineiden käyttäjille. Jos halutaan, voidaan tehdä kansalaisille lyhyempi ja yksinkertaisempi versio.

Tanskan ja Kreikan kansalliset komiteat ovat antaneet suositukset Tanska:

[https://en.natud.dk/fileadmin/user_upload/UFA/Udtalelser og rapporter/Recommendations regarding antibodies.pdf](https://en.natud.dk/fileadmin/user_upload/UFA/Udtalelser_og_rapporter/Recommendations_regarding_antibodies.pdf)

Kreikka: materiaaleissa google-käännetty teksti

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunta

Todettiin tekstin pääkohteena olevan vasta-aineiden käyttäjät. Käyttäjällä on mahdollisuus ainakin jossain määrin vaikuttaa siihen, millaisia vasta-aineita hän saa toimittajalta. Mukaan toivottiin myös laajempaa näkökulmaa, jolloin otettaisiin jollain tapaa kantaa myös tutkimuksen rahoittaja- ja julkaisijatahojen toimintaan tai tutkijoiden koulutukseen.

Kokous kävi läpi lyhyemmän version. Teksti lähetetään jäsenille kommentoitavaksi ja lopullinen tarkistus tehdään seuraavassa kokouksessa 22.8.

6. Muut asiat

Ei muita asioita.

7. Tiedoksi

Outi Vainio nimetty vuoden eläinlääkäriksi

Maa- ja metsätalousministeriö pyytää 15.6.2023 mennessä esityksiä:

-neuvottelukunnan jäseniksi 1.11.2023 – 31.10.2028;

-hankelupalautakunnan jäseniksi 16.10.2023 – 15.10.2028.

Etiikan päivän TOKES-työpajassa 15.3.2023 luonnonvaraisten eläinten merkintämenetelmistä oli paikan päällä tai etänä 58 osallistujaa. Työpajassa sovittiin, että merkintöihin liittyvistä kivunpoisto- ym. käytännöistä jatketaan keskustelua tuottaen ministeriölle tietoa eläinsuojeluasetuksessa asiasta säätämiseksi.

LERU-EU-Life kannanotto EU kansalaisaloitteeseen Save Cruelty-free Cosmetics – Commit to a Europe without Animal testing.
<https://mailchi.mp/leru/joint-lerueu-life-statement?e=2792a70d23>

EU komissio kerää direktiivin 2010/63/EU 5-vuotisraportoinnin (2018-2022) tietoja jäsenmailta laajahkolla kyselyllä, mukaan lukien kansallisten neuvottelukuntien toiminta.

8. Seuraavat kokoukset

22.8.2023 klo 12.30–15.30 etäkokous

17. tai 18.10.2023 läsnäolokokous – toimikausi päättyy!

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen.